

ΥΣΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ (βελ. 24-26)

(μέσα 3ου αι. μ.Χ. - 6ου αι. μ.Χ.)

[Γενικά Χαρακτηριστικά] - Εισαγωγικό (βελ. 24)

• Ιστορικές Εξελίξεις

Τα πενήντα κρίσιμα χρόνια των στρατιωτικών αυτοκρατοριών ακολουθούν σοβαρές ιστορικές εξελίξεις:

- 1) Γίνονται βαρβαρικές επιδρομές
μεταναστεύσεις λαών } στην Ανατολή
και Δύση
- 2) Διαβαλεύεται η ενότητα } του απέραντου ρωμαϊκού κράτους
- 3) Ίδρύεται η Νέα Ρώμη
ενώ η παλαιά υποκύπτει οριστικά στους βαρβάρους
- 4) Ο χριστιανισμός αναγνωρίζεται ως επίσημη θρησκεία

• Κίνητρα των «Νεο-Νεωτερικών»

Επομένως, παρά τις δυσμενείς εξωτερικές συνθήκες, τους «σκοτεινούς χρόνους» διαδέχεται μια περίοδος «ανακαίνισης» και

(Δηλ.)

Επανερχεται ο καλλιμαχισμός των «Νεωτέρων» της κλασικής εποχής } μεταλλαγμένος σε ένα κίνημα «Νεο-Νεωτερικών» οι οποίοι επιδιώκουν - συνήθως με επιτυχία -

την ελληνολατινική λογιότητα την υφολογική εκλέπτυνση την αυνιγματικότητα το καινοφανές
(που κάποτε καταλήγει σε επισημότητα)

Το νέο κύμα
(δηλ. το κίνημα των Νεο-Νεωτερικών)

απλώνεται κυρίως
στα μεγάλα πνευματικά κέντρα της περιφέρειας

λ.χ.

της βόρειας Αφρικής

της Γαλλίας

• Αναλαμπές του 4ου και του 5ου αιώνα

(4ος αι.) Ιδιαίτερα ανθηρή περίοδος θεωρείται ο 4ος αιώνας

↳ κατά τη διάρκεια του οποίου,

επί Μ. Κωνσταντίνου

κ' Μ. Θεοδοσίου

→ επηρεάζονται δύο
λαμπρές αναγεννήσεις

(5ος αι.) → Στα τέλη του 5ου αι., μετά από κάποιες διακυμάνσεις,
ακολουθεί μια ακόμη αναγέννηση στη Ρώμη,
που τελεί υπό βαρβαρική κατοχή.

→ Ο Βοήθιος

→ διάσημος ευπατρίδης
αριστοτελικός φιλόσοφος

θεωρείται → ο «τελευταίος των Ρωμαίων»

→ ο «πατέρας του Μεσαίωνα»

• Η εξέλιξη της ποίησης

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει κατά την περίοδο αυτή η εξέλιξη της ποίησης.

↳ Παρατηρείται → μια μείξη των ειδών, ευρείας έκτασης
ενώ ταυτόχρονα

↳ αναφύονται → νέα είδη

π.χ.

Το { ευχάριστο
ψυχαγωγικό } περιεχόμενο

αυτών των ποιημάτων

(= παρηγορία) παραμύθια καταψυχή

→ σε ένα κουρασμένο,
αναζητωδάκο κοινό

→ Ο Κέντρων (ποίημα που προκύπτει
από τη συγκόλληση στίχων
κλαδικών συγγραφέων)

το τεχνοπαιχνίδι

η ακροστιχίδα

το αλφαβητάριο

το αίνιγμα

κ.ά.

Εθνική γραμματεία

(βελ. 25)

Ποίηση3ος αι.Στον χώρο

της «εθνικής» ποίησης

πρώτος (3ος αι.)

διακρίνεται

ο
 προικισμένος
 αφρικανός
 Νεμεσιανός

με
 ποιήματα

Βουκολικού
 κυνηγετικού

περιε-
 χάρου

4ος αι.

Ανάμεσα στους ποιητές του 4ου αι. ξεχωρίζουν

ο Οπτατιανός Πορφύριος

ο Αβιηνός

ο Συμφόριος

και κυρίως ο γάλλος Αυδόνιος

και ο αλεξανδρινός Κλαυδιανός

Τον ίδιο αιώνα } το «Ξενύχτι της Αφροδίτης» } κορυφαίο δημιούργημα
 συντίθεται και } («Pervigilium Veneris») } άγνωστου ποιητή

Πεζογραφία5ος / 6ος αι.Στον χώρο της «εθνικής» πεζογραφίας διαπρέπουν κατά τον 5ο/6ο αι.

ευχχαφείς όπως:

ο Αρριανός Μαρκελλίνος, αντιστοχέας ιστορικός

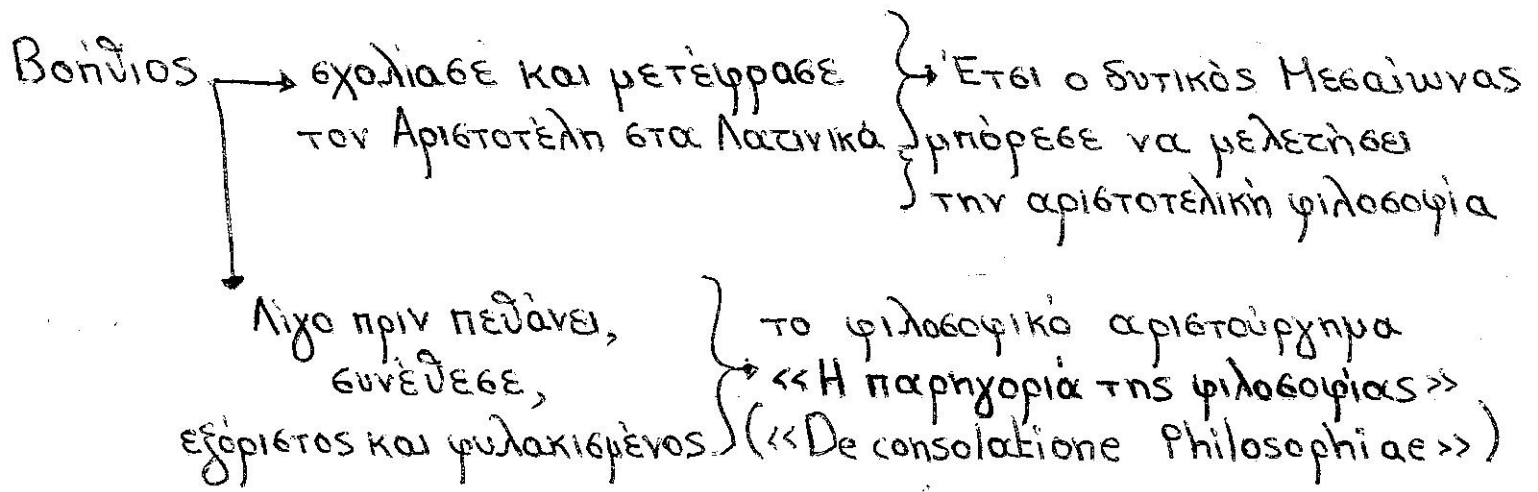
ο Μαρτιανός Καπέλλας, ο ευχχαφείς των «Γάμων του Ερμή με τη Φιλολογία» («De nuptiis Mercurii et Philologiae»)

ο Σύμμαχος

ο Καββιόδωρος

και κυρίως ο Βοήθιος

(Δες πίσω έργα Βοήθιου)

Χριστιανική γραμματεία (σελ. 25-26)

Παράλληλα παρατηρείται } μια αλματώδης ανάπτυξη της χριστιανικής γραμματείας

Ποίηση

Στον χώρο της ποίησης:

- ο Κομμοδιανός γράφει → έναν «Απολογητικό» ακροστιχίδες
- ο Ιουβένκος (γράφει) → ένα βιβλικό έπος
- η ευγενής Ρωμαία Πρόβα → ένα βερχιλιοκέντρωνας

(4ος αι)

- ο Προυδέντιος
 - ο «χριστιανός Οράτιος»
 - ο θεμελιωτής της χριστιανικής αλληγορίας
 - «Ψυχομαχία» («Psychomachia» κ.ά.)
- ο Λακτάντιος
 - ο «χριστιανός Κικέρων» παρουσιάζει
 - τη χριστιανική πίστη στο έργο του «Η θεία διδασκαλία» («Divinae institutiones»)
 - την πορεία της χριστιανικής ψυχής στο αλληγορικό ποίημα «Το πτηνό» («De ave phoenice»)

